

Hliadka advokátov.

Dr. Emil Frankl, adv. v Trenčíne:

O penzijnom poistení advokátov.

V poslednom čase prišla opätovne na pretras i u nás (dúfajme, že príde konečne i do štádia uskutočnenia), otázka penzijného poistenia advokátov. Bude snád zaujímavé, keď sa oboznámime s predpismi, vzťahujúcimi sa na najstarší advokátsky penzijný ústav.

Prvým takýmto ústavom je »Krajinský advokátsky opatrovnícky a penzijný ústav« (Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet), utvorený v Budapešti na základe zákonného článku XL:1908, ktorý započal svoje účinkovanie dňa 1. januára 1909. — Otázka podpory a penzie advokátov sa vyskytla hneď krátko po utvorení advokátskych komôr v roku 1874. Cit. zák. čl. predchádzaly dlhoročné debaty a následkom zmenených pomerov bol i zákon sám viackrát pozmenený, až konečne dňa 26. januára 1935 vstúpil na miesto neho v terajšom Maďarsku do platnosti zák. čl. XXIII:1934.

Tento nový zákon, pozostávajúci z 36 §§ shoduje sa v prevažnej čiasťke s dotýčným starým zákonom. »Krajinský advokátsky opatrovnícky a penzijný ústav« zostáva i dľa tohoto nového zákona na ďalej samostatnou krajinskou organizáciou, so sídlom v Budapešti. Každý advokát, bez ohľadu na vek, ktorý je prijatý do zoznamu hociktorej advokátskej komory, je ex lege členom ústavu, t. j. poistenie je povinné. Členovia, bez ohľadu na ich vek, povinní sú platiť ústavu rovnaké ročné príspevky. Členské príspevky boly zákonom určené na rok 1934 v 80 pengő, na rok 1935 v 90 pengő, na rok 1936 v 100 pengő, na rok 1937 v 110 pengő, na rok 1938 v 120 pengő. Určovanie ročného príspevku bude patriť po r. 1938 do pôsobnosti valného shromaždenia. Príspevok, pripadajúci na kalendárny rok, je jednotným celkom. Zaplatený príspevok nemôže byť za žiadnych okolností zpätpožadovaný. Ročný príspevok je splatný 30. júna toho-ktorého roku; v prípade že by bol členský príspevok komory skôr splatný, spolu s týmto je splatný i príspevok Ústavu. Príspevky ústavu inkasujú komory od členov Ústavu. Komora je povinná inkasované príspevky štvrťročne odviešť Ústavu a poslať ročite vyúčtovanie, z ktorého vysvitá, ktorí členovia majú nedoplatky a jaké kroky učinila proti týmto na ich sohanie. Za príspevky Ústavu je voči ústavu spolu s členom zodpovedná i komora ako priama dlžníčka. Výkaz advokátskej komory, vzťahujúci sa na nedoplatky príspevkov Ústavu je vykonateľnou verejnou listinou. Advokátska komora môže vyplatiť príspevok Ústavu za člena, ktorý platiť nemôže vtedy, keď na návrh výboru sa v tomto usnesie valné shromaždenie. Takéto usnesenie môže byť však vynesené len v tom prípade, ak je člen, ktorý platiť nemôže, najmenej 10 rokov advokátom, — nestojí pod účinnosťou disciplinárneho trestu a jestvujú i zvlášťne, uznania vhodné dôvody. Práva takého člena Ústavu, ktorý dlhuje ročným príspevkom alebo čiastkou tohože po dobu jedného roku, počítajúc od jeho splatnosti, spočívajú. Keď člen nezplatí svoj dlžný príspevok ani po dobu spočívania, musí byť po jednoročnom spočívani vymazaný so zoznamu advokátov. Rozhodnutie o vymazaní musí vyniesť a previesť výbor komory behom jedného mesiaca, v opačnom prípade je komora povinná zaplatiť Ústavu pokutu v rovnakej výške dlžného príspevku onoho člena, ktorý má byť vymazaný. Táto ťažká sankcia pre neplatenie, podľa ktorej musí byť prevedený výmaz advokáta, ktorú obsahoval síce i starý zákon — pravdaže v lepších časoch — učiní pred mnohými nepopulárnym túto peknú ustanovizeň, čomu není ani divu, lebo na príklad 1. januára 1936 z 3308 členov budapeštianskej advokátskej komory vyše jednej tretiny boli dlžní svoje príspevky. Je však bezpochybné, že práve pre kolegov, nachádzajúcich sa v neblahom hmotnom položení, je všade potrebný penzijný ústav.

Činovníci ústavu sú: predseda, miestopredseda, tajomník, právny zástupca, pokladník a kontrolór. Riaditeľstvo sa skladá z 10 riadnych, 4 náhradných členov a z činovníkov. Členovia valného shromaždenia

Ústavu sú mimo vyšeuvedených tiež delegáti advokátskych komôr. Počet týchto závisí od počtu členov komory. Mimo toho každá komora — tiež podľa počtu svojich členov — volí aspoň trojčlenovú komisiu, ktorá informuje polročne predsedníctvo Ústavu o miestnych pomeroch a žiadostiach. Všetci títo funkcionári sa volia na dobu trojročnú. — Riadne valné zhromaždenie sa koná každého roku. Do pôsobnosti valného zhromaždenia patrí najmä stanovenie a menenie štatútov, voľba činovníkov a členov riaditeľstva, schválenie záverečných účtov, ročný rozpočet, ročná súvaha, určenie príspevku Ústavu a v každom piatom roku i matematickej súvahy. Účinkovanie riaditeľstva, jako i ročné vyúčtovanie, ročnú súvahu, atď. kontroluje dozorčia komisia, pozostávajúca z 5 riadnych a 2 náhradných členov.

Plnenia Ústavu: 1. invalidná, 2. starobná, 3. vdovská a 4. sirotská renta.

Invalidná renta prislúcha tomu členovi Ústavu, ktorého vymazali zo soznamu advokátov pre neschopnosť k práci, keď predtým aspoň 10 rokov bol členom Ústavu. — Starobná renta prislúcha tomu členovi Ústavu, ktorý dovŕšil 65 rok svojho veku a bol so soznamu advokátov vymazaný výslovne pre užívanie starobnej renty, keď predtým aspoň 10 rokov bol členom Ústavu.

Vdovská renta prislúcha vdove člena vtedy, keď bol manžel cez 5 rokov pred jeho smrťou členom Ústavu, keď sňatok trval aspoň 2 roky a v čase smrti členovej žili manželia v spoločnej domácnosti. Vdova je povinná zaopatriť z renty jej prislúchajúcej i deti zomrelého člena Ústavu, nakoľko sú títo oprávnení na sirotskú rentu. Sirotská renta prislúcha manželskému dieťaťu zomrelého člena vtedy, keď nezanechal vdovu a keď bol zomrelý člen cez 5 rokov priamo pred jeho smrťou členom Ústavu. Keď oba rodičia boli advokátmi, prislúcha sirotská renta po každom z nich. Renta prislúcha dieťaťu až do dovŕšenia veku 18 rokov. Keď je viac detí, prislúcha renta všetkým spoločne. Spoločný obnos sirotskej renty sa rovná výške vdovskej renty.

Zaopatrovacie požitky — ktoré prislúchajú ako bolo povedané, len po 5 resp. 10 ročnej karenčnej dobe — vyplácajú sa v predbežných štvrtročných čiastkach. Znášaníu istých obetí (karenčná doba, rovnaké príspevky atď.) so strany členov nemožno vyhnúť, musí sa však odložiť stranou sobectvo, keď je účelom utvorenie penzijného ústavu. Keď sa člen Ústavu na počiatku svojho členstva zriekne dotyčne svojej osoby zaopatrenia a žiada zaistiť zaopatrenie len pre svoju manželku a deti, prislúcha týmto mimo riadneho zaopatrovacieho požitku i zvyšok, vykázaný v tabele, ktorú treba určiť v stanovách. Člen Ústavu môže si zaistiť i viacnásobnú rentu invalidnú, vdovskú a sirotskú.

Pravidlo násobenia určujú stanovy. Stanovy sú veľmi dôležitou čiastkou právnej materie penzijného poistenia a trebárs ich predsedníctvo penzijného ústavu maďarského už dlhší čas prejednává, niet ešte vždy o nich dohody a dosiaľ nemohly byť predložené k prijatiu valnému zhromaždeniu.

Ústav, ktorého jestvovanie môže prestať len zákonom, stojí pod vrchným dozorom ministerstva spravodlnosti. — Mimo príspevkov, platených členmi, dostáva Ústav ročite štátnu podporu v sume 200.000 pengő. Ročity dôchodok presahuje 1.000.000 pengő, z čoho je pre administráciu (platy, bytné, kúrenie, osvetlenie, tlačivá, portá, atď.) potrebný len 3 a pol proc. dôchodku.

Penzijný ústav platí toho času nasledujúce zaopatrovacie požitky:

Keď pri započatí členstva činil vek člena:	Ročné renty člena Ústavu v prípade práceneschopnosti alebo suma prislúchajúca rodinným príslušníkom zomrelého člena.	Obnos ročnej renty rodinných príslušníkov, keď sa člen zriekol svojho vlastného zaopatrenia
30 rokov	936	1104
40 rokov	642	786
50 rokov	510	630
alebo vyššie		

Vidíme teda, že Ústavom vyplácané renty sú nízke. Príčina tohoto je hlavne, že príspevky sú tiež nízke, avšak čiastočne tiež, že následkom maďarských pomerov, Ústav stratil svoj majetok, ktorý bol uložený v cenných papieroch a bankových vkladoch, takrečeno úplne. Aby sa teraz inkasované peniaze prípadne tiež neznehodnotili, riaditeľstvo utvorilo komisiu pre investovanie majetku, ktorá uloží majetok do výnosných nemovitostí a takto trvá nádej, že sa zaopatrovacie sumy zvýšia. Avšak už i teraz poskytované nízke zaopatrovacie požitky znamenajú v prevážnej väčšine prípadov výdatnú pomoc, takže myšlienku penzijného poistenia treba i u nás ďalej propagovať.

Ako vieme, prvý sjazd advokátov zo Slovenska a Podkarpatskej Rusi v roku 1935 usniesol sa na zavedení invalidného a penzijného poistenia pre advokátov a to zriadením vlastného ústavu alebo prístúpením k zriadenému už ústavu poisťovaciemu. — Ďalej ako je nám známe — Advokátska komora v Prahe z poverenia Stálej delegácie advokátskych komôr vyjednáva v otázke advokátskeho poistenia so Všeobecným penzijným ústavom, ktorý prejavil ochotu prevziať poistenie advokátov vo zvláštnom oddelení, ktoré by bolo finančne a rizikovo úplne samostatné. Predovšetkým treba teda riešiť otázku, či má byť náš útvoríť sa majúci penzijný ústav zvláštnym oddelením Všeobecného penzijného ústavu alebo samostatným stavovským ústavom. Myslím, že sa väčšina kolegov rozhodne pre túto poslednejšiu eventualitu.

Dr. Pavel Roth, advokát, Bratislava:

Kto povoľuje exekúciu na účty u P. Ú. Š. (a na niektoré iné pohľadávky) na základe rozhodnutia pracovného súdu na Slovensku?

Otázkou je, ktorý súd je kompetentný povoliť exekúciu na peňažité pohľadávky na základe rozhodnutia pracovného súdu, keď dlžník býva na území Slovenska a poddlžník v historických zemiach.

Odpoveď je stručná: niet takého súdu.

Dľa § 37 (2) zák. 131/1931 o povolenie exekúcie na základe rozhodnutí pracovných súdov platia ustanovenia exekučného zákona.

Čl. V. odst. 1 zák. 23/1928 doplnil § 1 ex. zák. novým exekučným titulom č. 8: rozhodnutia živnostenských súdov.

Dľa § 43 (4) zák. 131/1931 všade, kde sa v iných zákonoch hovorí o živnostenských súdoch, treba rozumieť súdy pracovné.

Dľa § 2 ex. zák. (vo znení čl. V. č. 2. nov.) exekúciu podľa titulu uvedeného v § 1. č. 8. povolí súd, ktorému prislúcha exekúciu vykonať (exekučný súd).

Pri zabavení neintabulovaných pohľadávok dlžníkov, bývajúcich na území Slovenska, u poddlžníkov v historických zemiach javí sa však negatívny kompetenčný konflikt pri určení exekučných súdov, riešiteľný dľa výrokov Najvyššieho súdu, jedine delegáciou (Nd III 18/31 sbierka Právneho Obzoru roč. III. č. 769, a Nd II 7/32 Sb. n. s. č. 11483).

Keďže preto nejestvuje kompetentný exekučný súd, niet súdu, ktorý by bol povolaný na povolenie exekúcie.

Najvyšší súd v konkrétnej veci uznal neudržiteľnosť tohoto stavu a na základe priamo uňho podanej žiadosti, usnesením Nd III 23/34 delegoval exekučný súd v Prahe k povoleniu exekúcie.

V tejto súvislosti poukazuje sa na článok p. prof. dra Štajgra v tomto časopisu ročník XIX. č. 1.—3.